

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 303.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e86498/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1848.

Beretning

N° 71.

Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Ri og lydende Møde.

(Stemt)

Rättsham: Som alle vi da lade Bornholm føre. Jeg skalde dog blot tillade mig at bemærke, at naar den arede Ordfører har anført, at de Militaire vare af den Mening, at det vilde være ønskeligt, om Almenindtægtskommissionen kunde indføres her i Landet, saa maa jeg indvise, at den meget store Deel af de Militaire ere imod Almenindtægtskommissionen, saaledes som den hidtil er sammensat.

Bregendahl: De Høringes, som den arede Høje Taleer sigter til, naar, saavidt jeg erindrer, at jeg antog, at selv Militaire vare enige i det Nødsfælde i en Forandring af den nu bestaaende Organisation af Armeen, og at der ved en saadan Forandring maatte føres hen til det Nødsfælde, der i Almindelighed er bleven fremført om Almenindtægtskommissionen.

Rättsham: Men alle af Militaire.

Ri: Jeg skal blot, i Anledning af hvad der af den arede Ordfører er bleven anført med Hensyn til Forandringen af Doerstriften, tillade mig at bemærke: at i Grundlovsudkastet er foreslaaet Bestemmelser om almindelig Værnepligt indførte, som der vel og er Sænskelighed for, vilde blive antagne. Naar vi nu modtage nærværende Lov om almindelig Værnepligt, erindrer vi, at den er den egentlige Lov, der slutter sig til Grundlovsbestemmelsen, og det kan den dog nødvendigtvis ikke være, naar den ikke i lige Grad gjør Værnepligten almindelig for Alle. Det er Grundten, hvorfor jeg ønsker Doerstriften foresat, for at Lovens dermed kan faa en saadan Betydning.

Formanden: Jeg ved ikke, om Rette maatte begjære Ordet, da man ellers maatte funde anset den foreslåede Behandling af de 3 første Paragrapher for endt. Inden jeg gider til at angive Dagsordenen for næste Møde, skal jeg tillade mig at anmelde, at Pastor Wårdmann er valgt til Rigsdagsmand for Bornholms 2de District; maatte Ordføreren for den Commitee, som har at behandle Valglovens Gyldighed, vilde tage Ordet i denne Anledning.

Algreen-Hofing: Der er foresat et nyt Valg for Bornholms 2de District d. 11te d. M. Som Valgmandat fremstillede Amtmand Lehmann og Pastor Wårdmann; ved den collective Afstemning fandtes efter Valglovens 1ste Stk. det største Antal Stemmer at være for Pastor Wårdmann, hvorefter, efter Forsørgende af Amtmand Lehmann Skilte, blev foresat special Afstemning til de foresatte Protocoller, og blev Resultatet heraf, at Pastor Wårdmann var valgt med overvældende Majoritet. Valgloven er i sin Orden, og der er altsaa Intet til Hinder for, at Pastor Wårdmann tager Sæde her i Forsamlingen.

Formanden: Jeg maa saaledes erklære Pastor Wårdmann som Rigsdagsmand for Bornholms 2de District, og vil han have at indtræde i Dets Afdeling i sin Hermands Sted. Han har indtrædt.

Et Andragende fra Bornholm om Værnepligtslovsforordningen, som jeg skal tillade mig at henlægge i Forsættelse, hvor jeg antager at Værnepligtscomiteen vil gjøre sig bekendt med det.

Det næste Møde sammendat til Onsdag Kl. 11, og vil Værnepligtsloven da blive foresat til offentlig Behandling.

Mødet hævet.

Tredobte Møde.

Dagsorden den 11de Decbr.

Forhandlingsprotocollen for forrige Møde blev oplæs.

Formanden: Jeg skal anmelde nogle indkomne Andragender, nemlig:

- 1) Et Andragende, indleveret af Rigsdagsmanden for Maribo Amt 6te District (G. Mathiasen), fra 163 Gæstemand paa det Hvide Hede i Hedeamts Hede, om Anvendelse paa deres Gude.
- 2) Et Andragende, indleveret af den 4te kongerolige Rigsdagsmand (Brunn), fra 404 Landboer i Freetidens, med Hensyn til deres Forhold under den foresatte Ophevelse af Consumptionsskatten.
- 3) Et Andragende fra 8 Mand, som Comitee for en i Casino holdt Forsamling, hvori man med stor Stemmeskerlighed har andraget paa Modifikation i Art. af 23de September d. M. Dette Andragende er forsynet med 135 Underkrifter.
- 4) Et Andragende, indleveret af Rigsdagsmanden for Svendborg Amt 1ste District (J. H. Hansen), fra 143 Gæstemand og Boegere i Rindøbing, hvori de erklære sig med den i Værnepligtslovsudkastet tillagte Stilling, samt for Consumptionsskattens Ophevelse samtlig med Værnepligtens Almindeliggjørelse.

Vi gaar dernæst over til Forsættelsen af den foreslåede Behandling af Værnepligtsloven, og da til sammes § 4, som jeg mener saarligt kan fortales. Den arede Ordfører har Ordet.

Bregendahl: Jeg skal først oplæse Lovudkastets § 4, der lyder saaledes:

De, der hidtil have været fritagne for Værnepligt, hvad enten saadan Frigjort er grundet paa Hæder eller først senere er erhvervet, navnlig ved Indbetaling af en Kjødsels- til Landmilitie-Handen eller Co-Indvællingsjonden, skulle, forsaavidt de ere fødte i Mæret 1826 eller senere, være Værnepligtens underforskede lige med den hidtilværende værnepligtige Befolkning.

Naar Rogen, der i Hensind til den tidligere Lovgivning er bleven fritagne ved Indbetaling af en Kjødsels, skulde blive udskrevet til actus Tjeneste, bliver den erlagte Kjødsels til tilbagebetale ham, saafremt den er bleven indbetalt forinden Emancipationen af Placaterne af 10de og 27de Juli 1846.

Uanset over denne Paragraph skjønte Beslutning lyder saaledes:

Undertegnede Høje formener, at den sidste Deel af Paragraphen ikke holder sig Retfærdigheden, det Bestemmelser som gaar ud paa Tilbagebetaling af den erlagte Kjødsels, forsaavidt den Bestemmelser bliver afskrevet til actus Tjeneste. Forholdet er nærmest et Contractforhold mellem Staten og den Frigjorte, og derfor maa Staten, naar den ikke selv ser sig stand til at opfylde Contracten, give den Bestemmelserne Statederforning, og saaledes i det mindste tilbagebetale den erlagte Kjødsels. Jeg indstiller derfor, at Bestemmelserne ændres derhen, at Bestemmelserne, uden Hensyn til om de blive afskrevet til actus Tjeneste, paa Anfordring tilbagebetales de erlagte Kjødsels.

Undertegnede Bregendahl formener derimod, at da det ved en Kjødsels Erkjøpslignelse som kan have været tilfældet at opnaa samme Frigjort, som der tilkom dem, der efter deres Hæder eller senere opnaaet Stilling i Søensmandt være fritagne for Værnepligt, er der ikke nogen ulæstelig Grund til at indkomme